MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Mejju, 2004

Citazzjoni Numru. 191/2003

Claude Degiorgio

vs

Dr. Beppe Fenech Adami u l-Prokuratur Legali Louisa Tufigno li b'digriet tal-20 ta' Marzu 2003 gew appuntanti kuraturi deputai biex jirrapprezentaw l-interessi tal-assenti Natalia Verpeka.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 24 ta' Frar 2003 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti zzewgu nhar is-7 ta' Jannar 2001 skond id-dokument hawn anness u mmarkat Dokument "CD 1";

Illi l-konvenuta zzewget ma’ l-attur u dana sabiex hija tibqa’ toqghod hawn Malta u sussegwentement takkwista l-*freedom of movement* u mbaghad ic-cittadinanza Maltija u dana hekk kif ikollu l-opportunita’ illi jipprova waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Illi l-attur jammetti wkoll li huwa zzewweg lill-konvenuta u dana sabiex ikun elegibbli halli jakkwista self mill-bank u dana ghaliex qabel ma zzewweg kienu qalulu illi jkun aktar facli li jakkwista self mill-bank jekk huwa jkun mizzewweg u dan hekk kif ser ikollu l-opportunita’ li jipprova waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Illi l-kontendenti damu biss erba’ xhur ighixu flimkien wara z-zwieg taghhom.

Illi l-imsemmi zwieg ghalhekk huwa vvizzjat *ai termini* tal-**artikolu 19 (1) (c) (d) u (f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**
Illi ghalhekk iz-zwieg ghandu jigi ddikjarat null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Illi l-istess attur talab li l-konvenuta tghid ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:-

1. Tiddikjara null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi z-zwieg bejn il-kontendenti tas-7 ta’ Jannar 2001.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta ngunta minn issa ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 sa 5 tal-process;

Rat l-att kollha relattivi nkluzi d-digrieti opportuni ghan-nomina ta’ kuraturi deputati ghall-assenti konvenut minn fol. 6 sa fol. 15 tal-process.

Rat id-digriet tal-affidavits tal-partijiet datat 21 ta’ April 2003.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati a fol. 22 fejn gie eccepit:-

1. Illi huma ma humiex edotti mill-fatti li taw lok ghal din il-kawza u jirriservaw illi jipprezentaw nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri kemm-il darba jkunu edotti mill-fatti.

2. Salv eccezzjoni ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni, il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 23 tal-process;

Rat in-nota ta' l-attur li biha esebixxa l-affidavit tieghu u ta' Jeannette Brown.

Rat il-verbali tas-seduti tat-12 ta' Gunju 2003 u 15 ta' Ottubru 2003 fejn il-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-27 ta' Mejju 2004.

Rat ir-rikors ta' l-attur datat 4 ta' Lulju 2003, u d-digrieti datati 7 ta' Lulju 2003 u 26 ta' Settembru 2003.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi fic-citazzjoni pprezentata minnu, l-attur qieghed jitlob illi z-zwieg li gie celebrat bejnu u bejn il-konvenuta jigi dikjarat null u bla effett, peress illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha **(artikolu 19 (1) (d) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta),** u peress illi l-kunsens tal-partijiet nkiseb fl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi tal-hajja mizzewga (**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta**).

Illi s-subincizi ta' l-**artikolu 19 (1)** tal-**Kap 255,** li ghalihom qed jirreferi l-attur, jipprovdu li zwieg ikun null:-

*"**(d)** jekk iI-kunsens ta' xi wahda mil-partijiet ikun vizzjat b' difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewa, jew fuq id-dnittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b' anomalija psikologika serja ii taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti Ii taqdi I-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;*

***(f)** jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bleskluzjoni pozittiva taz-zwieg inifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."*

Illi gie diversi drabi ritenut fil-gurisprudenza nkluz fil-kawza fl-ismijiet **"Eliseo Tabone vs Amal Fakhraddine"** (P. A. (RCP) – 12 ta' Dicembru 2002) li l-kuncett ta' diskrezzjoni ta' gudizzju *"supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly*.

Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 Sabattani held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from 'amentia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage…….. Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity……"

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard in "*L'immaturite' et le consentement matrimonial"** (pg. 54-55) jghid is-segwenti:-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga' kellha diversi okkazjonijiet tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar, 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) **"Suzanne sive Sue Rossi vs Benjamin sive Benny Bugeja** (P.A. (RCP) 27 ta' Gunju 2002; **"Joseph Farrugia vs Marthese Fsadni"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Ottubru 2002) u ohrajn, u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is

*indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (****Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-****Kap 255****, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics".* (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687).

Illi skond il-gurisprudenza nostrali gew ikkonsidrati dawk l-elementi li ghandhom jigu kkunsidrati bhala d-drittijiet u dmirijiet u l-elementi essenzjali taz-zwieg, tant li fis-sentenza **"Mary Mustefa Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed"** (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) inghad li:-

"Fil-kawza ***"Haidin vs Haidin"*** *(PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-Qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda motivazzjoni li ggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra w ix-xewqa li tqatta' l-kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg*

wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li vermament ikun irid johloq 'a partnership for life'.

*Mill-gurisprudenza nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta' u l-assistenza, l-unita' u l-indissolubbilta' taz-zwieg, l-hajja komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja w il-prokreazzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u li jkunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghhom l-element tal-'communio vitae'. Fil-kawza **"Micallef vs Micallef'** deciza fl-4 ta' Mejju 1993, il-Prim'Awla tal-Qorti Civili enuncjat illi 'element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('communio vitae') bejniethom".*

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frasi "*eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu*", jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazjoni totali jrid jigi ppruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995)

il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *“meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata”.* Illi fis-sentenza **“Muscat vs Borg Grech”** (P.A. 14 ta’ Awissu 1995) il-Oorti spjegat il-kuncett ta’ simulazzjoni b’dawn il-kliem:-

“Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jghati l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b’att pozittiv tal-volonta’ tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu”.

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **“Francesco Teuma vs Liugi Camilleri et”,** (K. 1 ta’ Ottubru 1884 - Vol.X p.912):-

“a poter dedursi la invalidita dell’atto e’ necessario che risulti chiaro, che cio’ che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe’ ‘fictio seu ostensio falsi pro vero’.

Illi fil-kawza **“Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*”** (P.A. (RCP) 28 ta’ Mejju 2002) inghad li *“meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jghati l-kunsens validu taz-zwieg, pero’ bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe’, issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe’ saret simulazzjoni parzjali”.*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel mal-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **“Al Chahid vs Mary Spiteri”** (P.A. (RCP) 5 ta’ Gunju 2002 inghad li *“wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta’ l-kunsens tieghu kien gja’ mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma’ xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel*

ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg".

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*"consortium vitae"* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-"consortium vitae" hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-"consortium vitae" tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indossolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-Ligi Maltija tippresupponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' indissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J. *Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent*

and to which he adheres totally with both intelligence and will power".

Illi wkoll, ***D.J. Burns***, fii-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indissolubbilta') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mil-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi huwa opportun li f'dan l-istadju l-Qorti tirreferi ghal dawk li gew ikkunsidrati skond il-gurisprudenza nostrali bhala d-drittijiet u dmirijiet u l-elementi essenzjali taz-zwieg, tant li fis-sentenza **"Mary Mustefa Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed"** (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) inghad li:-

*"Fil-kawza **"Haidin vs Haidin"** (PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda motivazzjoni li ggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra w ix-xewqa li tqatta' l-kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun*

mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li vermament ikun irid johloq 'a partnership for life'.

Mill-gurisprudenza nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta' u l-assistenza, l-unita' u l-indissolubbilta' taz-zwieg, il-hajja komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja u l-prokreazzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u lij kunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghhom l-element tal-'communio vitae'. Fil-kawza ***"Micallef vs Micallef'*** *deciza fl-4 ta' Mejju 1993, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili enuncjat illi 'element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('communio vitae') bejniethom".*

Illi ghal dak li jikkoncerna l-**artikolu 19 (1) (c) tal-Kap 255,** dan jipprovdi li:-

19 (1) *"B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, zwieg ikun null;*

(c) *jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb b'qerq dwar xi kwalita` tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga".*

Illi l-Qrati taghna dejjem sostnew illi taht dan is-sub-artikolu:

"Iz-zwieg huwa null jekk wahda mill-partijiet taghti kunsens taghha ghax tkun giet imqarqa jew mill-parti l-ohra jew minn xi hadd iehor dwar xi kwalita` tal-parti l-ohra" (**"Sh A mart A Fattah xebba Perry vs Dr A Mifsud u PL Mifsud Bonnici"** – 22 ta' Novembru 1982; **"Mark Spiteri vs Susan Margaret Spiteri et."** – P.A. (RCP) – 27 ta' Frar 2001).

Illi element importanti ta’ dan is-subartikolu hu li l-qerq irid ikun serju bizzejjed li jfixkel serjament il-hajja mizzewga u li l-legislatur specifika li l-qerq dwar xi kwalita tal-parti l-ohra trid tkun tali li mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga bhal per ezempju persuna li ma tghidx lil persuna li ser tizzewweg li kienet diga’ mizzewga, jew li ddivorzjata, jew li dipendenti fuq id-droga u oggetti simili. *Di piu*, din il-persuna li tkun qed tahbi dawn l-fatti trid taghmilha bl-intenzjoni li tqarraq bis-sieheb jew siehba taghha.

<u>(ii) Apprezzament tal-Provi.</u>

Illi jirrizulta li l-attur kellu relazzjoni mal-konvenuta ghal xi tliet snin, li matulhom hassru u rrangaw diversi drabi. L-attur iddikjara li peress li l-konvenuta kienet ta’ nazzjonalita’ Russa kellha problema sabiex issib ix-xoghol, u jghid li mar diversi drabi l-ufficju ta’ l-Immigrazzjoni sabiex jiggarantixxi l-mawra tal-konvenuta hawn Malta. F’dan il-propositu l-konvenuta kienet tinsisti ma’ l-attur sabiex jizzewgu sabiex jigu eleminati dawn il-problemi, ghalkemm l-attur jghid li ma kienx konvint b’dan.

Illi izda minhabba l-problemi li bdiet issib il-konvenuta anke biex tahdem hawn Malta, u anke peress li l-hajja mal-genituri tieghu kienet saret problema ghalih, il-konvenuta kkonvincietu sabiex jixtri dar. Biex jaghmel dan kellu jiehu self minn bank izda jidher li hawn saret insistenza li s-self jinghata biss jekk l-attur ikun mizzewweg. Fil-fatt l-attur iddecieda li jaccetta l-proposta li jizzewgu, u dan sar fis-7 ta’ Jannar 2001 u wara li l-istess self gie approvat mill-APS Bank Limited. Fiz-zwieg inqalghu l-problemi mill-ewwel kemm fuq ix-xoghol bejniethom u kemm fir-relazzjoni ta’ bejniethom, fejn l-attur ta l-impressjoni li ma kien hemm qbil fuq xejn, lanqas fuq is-*salon* li kienu jiggestixxu peress li l-konvenuta, dejjem skond l-attur, qatt ma kienet ittih l-avvanzi ta’ l-istess. Fil-fatt wara rrizulta lill-attur li l-konvenuta kienet qed tiehu l-profitti kollha mill-istess negozju u azjenda. Wara erba’ xhur il-konvenuta ma riditx izjed torqod mieghu u ghalhekk iddecidew li jisseparaw. Fil-fatt bieghu l-istess dar f’Settembru 2002. Il-konvenuta riedet divorzju

izda l-attur jghid li ma rcieva xejn dwar dan, ghalkemm hija qaltlu li kienet irnexxielha tottjeni divorzju u peress li ma sema' xejn aktar minnha ghamel din il-kawza.

Illi minn dan kollu jirrizuta li dan ma kien xejn hlief zwieg ta' konvenjenza kemm ghall-attur, sabiex huwa jkun jista' jiehu self mill-bank u kemm ghall-konvenuta sabiex tkun tista' tahdem u tghix hawn Malta, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li dan iz-zwieg ghandu jigi ddikjarat null a bazi tal-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi huwa sintomatiku wkoll li wiehed jirreferi ghas-sentenzi **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (N.A.) 31 ta' Mejju 2000) u **"Carmen El Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (N.A.) 20 ta' Gunju 2000) u **"Marica mart Farhat Ben Mohammed Bouchhioua nee' Cernigliaro vs. Farhat Ben Mohammed Bouchhiuoua."** (P.A. (RCP) tal-1 ta' Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta' konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut (jew il-konvenuta bhal dan il-kaz) jakkwista ic-cittadinanza Maltija jew/u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li dan jaqa' taht id-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi b'riferenza ghat-talba ghall-annulament taz-zwieg li jaqa' taht id-dipozizzjoni ta' l-**artikolu 19 (f) tal-Kap 255,** jirrizulta mill-provi prodotti li l-konvenuta qatt ma kellha ntenzjonijiet serji dwar l-istess zwieg, tant li l-unika konsiderazzjoni taghha kienet biss li tivvantaggja ruhha mill-attur sabiex jizzewwigha sabiex tghix u tahdem hawn Malta. Fil-fatt jidher li approfittat ruhha mill-attur anke fl-introjtu tan-negozju taghhom u ma kellha l-ebda ntenzjoni f'mohhha li tghix u jkollha familja ma' l-attur, u ghalhekk qed tittiehed ukoll din id-decizjoni minn din il-Qorti.

Illi din il-Qorti thoss wkoll li l-elementi kollha essenzjali ghaz-zwieg u l-kunsens relattiv ghall-istess kien assolutamant mankanti mill-partjiet, u dan ghar-ragunijiet fuq esposti, u l-provi fil-fatt juru li l-partijiet kienu biss

jikkoncernahom fuq affarijiet immedjati u materjali u xejn izjed. Ghalhekk dan iz-zwieg qatt ma jista' jinghad li kien wiehed regolari, u allura ghandu jigi dikjarat null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi anke abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d)** citat mill-attur.

Illi ghalhekk abbazi tal-premess jirrizulta li konsiderati l-provi migbura u l-konsiderazzjonijiet premessi jidher li n-nullita' ta' dan iz-zwieg, skond l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 dwar iz-Zwieg** gie pprovat ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati in kwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak hawn premess u deciz, **tilqa' t-talba attrici** b'dan illi:-

1. Tiddikjara null u minghajr effett iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fis-7 ta' Jannar 2001 u dan *ai termini* ta' l-**artikolu 19 sub-artikolu (1) paragrafi (d) u (f) ta' l-Att ta' l-1975 dwar iz-Zwieg (Kap 255)** ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet.

Bl-ispejjez kollha jinqasmu bin-nofs bejn iz-zewg partijiet, filwaqt li l-kuraturi deputati ghandhom jithallsu skond il-ligi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------